

Josep Prats Lladó

La pràctica del cant coral a Catalunya ha sofert en els darrers 30 anys uns canvis molt importants derivats, fonamentalment, dels canvis polítics que hi ha hagut a l'Estat espanyol i que han possibilitat —entre d'altres coses— la recuperació de l'auto-govern català. Una conseqüència immediata d'aquest fet és la relativa normalització —si ho comparem amb períodes anteriors— de l'activitat cultural: fa només 30 anys, cantar en català era un acte reivindicatiu que es justificava per ell mateix, més enllà de qualsevol criteri estètic o musical. En aquest moment, amb algunes excepcions, es pot afirmar que l'aspecte estrictament musical ha guanyat protagonisme i que, en general, els cors tendeixen cada vegada a ser més exigents. Així podem afirmar —tot i el perill de generalitzacions— que el nivell mitjà tècnic i artístic ha millorat notablement.

Quins factors, doncs, poden haver incidit en aquesta sensible millora? Podem enumerar-ne uns quants. Primer de tot, un nivell més alt de preparació de cantaires i directors (en aquests moments hi ha una generació de directors/es amb un grau de preparació envejable), un factor determinat tant per la pròpia tradició coral —en aquest sentit el protagonisme del Secretariat de Corals Infants de Catalunya és fonamental— com per l'enorme quantitat d'escoles de música públiques (municipals) i privades, que han possibilitat una millora en la preparació tècnica dels estudiants. També cal esmentar la proliferació de cursos de formació per a directors de cor, promociionats tant per les federacions corals com per entitats que les integren. Un altre factor és la gran quantitat d'intercanvis que s'han produït i es produeixen tant a nivell nacional com internacional. I un altre, és la professionalització cada vegada més àmplia dels directors de cor: aquest fet representa un canvi molt important perquè potencia el millorament de l'individu i, per extensió, del col·lectiu. A més a més, és evident l'enorme influència de la música reproduïda, en molts casos d'un gran nivell tècnic, tant pel que es refereix a la diversitat de repertoris o com a referents d'estil i qualitat.

Capítol a part seria una anàlisi de l'aportació de l'administració pública tant en l'àmbit educatiu —suport bàsic de l'activitat cultural— com en l'aspecte de suport i difusió. Quant a l'ensenyament, i admetent d'entrada la millora en el sistema educatiu i el tractament que es dona a la pràctica del cant coral tant a l'escola primària com a les escoles de música, no és menys cert que l'administració no sempre garanteix amb prou eficàcia el reciclatge i/o preparació del professorat que assumeix aquesta especialitat.

Des de la perspectiva de la promoció cultural, hi ha problemes importants derivats de l'excessiva diversificació de l'administració cultural i d'un organigrama, el del departament de Cultura de la Generalitat, poc eficaç, ja que només contempla ajuts en l'àmbit estret de la "cultura popular".

D'altra banda, els ajuts que reben les distintes federacions són insuficients i desproporcionats vist el seu grau d'implantació social i la quantitat de gent que mobilitzen, sobretot si ho comparem amb els fons destinats a les "grans obres" i "grups de prestigi" que serveixen del que podríem qualificar "política d'aparador". També cal dir que l'anomenada xarxa de "teatres públics" i festivals de música catalana no semblen gaire sensibles a l'aportació artística que es pot fer des d'un àmbit tan popular a Catalunya com el dels concerts corals, alguns d'un nivell realment envejable. Per acabar, i malgrat la creació de Catalunya Música, voldria fer constar un retrocés evident pel que fa al suport de la música catalana des de la Corporació Catalana de Ràdio i Televisió.

Tornant al moviment coral català, és indubtable que en aquest moment podríem pensar que hi ha una certa crisi d'identitat, sobretot si ho comparem amb períodes anteriors amb un referent reivindicatiu més precís. La pregunta és: cal un suport "ideològic", una "filosofia" que sustenti una pràctica cultural tan popular arreu del món? No es justifica aquesta activitat per ella mateixa? En una societat cada vegada més atomitzada, aïllada i —si se'm permet la carrincloneria— materialista, que d'altra banda cedeix cada dia més espai al lleure, no té sentit per ella mateixa una pràctica globalitzadora, espiritual —en un sentit literal— que potencia la interrelació entre les persones i que fa créixer i en projecta la seva sensibilitat? No hi ha dubte que, atenent al nombre cada dia més gran de gent que ho practica, podem afirmar tranquil·lament que no estem en un període de crisi sinó d'expansió.

Personalment penso que cal potenciar el rigor musical, l'interès per un treball fet en profunditat, que sàpiga cultivar el simple plaer de l'art tal com ha estat creat, al servei de les persones i de la seva formació.

Josep Prats Lladó és director de la Coral Cantiga, del Cor Ciutat de Tarragona i del programa Cantània de l'Auditori Nacional.